



Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15, P15

Knjiga o Jobu



Leon Bonnat, Job The Lilith Gallery of Toronto

Podignite, vrata (Ps 24)

The image shows a musical score for the hymn 'Podignite, vrata (Ps 24)'. The score is written on a single staff in treble clef, with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 4/4. The melody consists of eighth and quarter notes. Above the staff, the chords D, A, Hm, A, G, A, and D are indicated. Below the staff, the lyrics are written in a simple, sans-serif font. The score is decorated with colorful confetti on the left side.

D A Hm A G A D

Po-dig-ni-te vra-ta nad-vrat-ni-ke svo-je do-la-zi slav - ni kralj!



Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15, P15
amdg.eu → nastava → FTI

Biblijska egzegeza:

Psalmi i

Mudrosne knjige



Poklad biblijske mudrosti u jezgri SZ-a

Ljetni semestar ak. g. 2023./24.

Niko Bilić SJ

amdg.eu → nastava → FTI



Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15, P15

Knjiga o Jobu

*Pravednik-patnik
u potrazi za Božjim
odgovorom*



Leon Bonnat, Job The Lilith Gallery of Toronto

Tko je Job

- Job 1,1:
- Neki čovjek iz zemlje Us (Post 22,21; Tuž 4,21) imenom Job אִיּוֹב 'ijjôb
 - = “Gdje je otac?” 'ajja-'abu (akad.); hebr. “učiniti neprijateljem”
 - Sin istoka (1,3)
 - + Noa i Daniel (Ez 14,14)
 - Općeljudske teme kao Post 1-11
- יהוה u Job 1,21; 12,9
 - “יהוה dao, uzeo” (1,21)
 - “ruka Božja (KS)” 12,9
“ruka Gospodnja” (Šarić)
- Prema djeci (1,5)?
 - Paljenice za 7 sinova
- karakter u 1,1.8; 2,3?
 - čestit, pošten (osobni integritet),
 - prav,
 - bogobožan,
 - kloni se zla (1,1.8; 2,3)
- + Božji sluga (1,8; 2,3)



Uvod – zemaljski

- Jobovska zla (1,14.16.17.19)
 - Sluge i krupna stoka (1,14)
 - Sluge i sitna stoka (16)
 - Sluge i deve (17)
 - Djeca (19)
- Novo stanje sažeto u 1,21:
 - *Gol* (Job 1,21 – Post 3,10)
 - bez stoke, pastira, djece
- Prva Jobova reakcija u 1,20-22:
 - žalost,
 - klanjanje Bogu,
 - blagoslov (usp. Post 12.14)
 - Čovjek na sliku Božju



- Novo zlo u 2,7?
 - Bolest, osobni život
- Središnje pitanje u 2,9?
 - Jobova žena:
Još u čestitosti? (2,9)
 - *Kakva korist?* (Prop 1,3)
- Bez žene – *sam*
(usp. Post 2,18)

Gornja pozornica

- nebesko vijeće: npr. יהוה u 1,8?
- “*sluga moj Job...*” (usp. 1,1; 2,3)
- שטן *śātān* Protivnik u 1,9?
 - “Zar se *uzalud* boji Boga?”
 - הַנָּם *hinam* (1,9); *Uzalud* izazvao (2,3)
 - Kakva mu korist? (Prop 1,3)
 - Čija *ruka* u 1,11s; 2,5s? U čijoj *vlasti*?
- Izazov: “Pruži ruku” (1,11; 2,5)
 - = Božja ruka – Satan govori o Božjoj vlasti
- 3x “U tvojoj je ruci” (1,12 [2x]; 2,6) – Božji govor
- = stanje stvari (usp. Post 3)



Zemaljski razgovori

- tri kruga – Job 3-31
 - prijatelji: 2,11
 - koliko, odakle, nakana?
- Elifaz, Bildad, Sofar
 - međunarodni, dolaze *utješiti* (2,11)
 - *Prije razgovora u 2,13?*
- Šute, na zemlji, 7 dana (2,13)
 - *Tko počinje razgovor (c3)?*
- Job prvi progovara c3
 - *Što čine prijatelji, npr. 5,7*
- optužbom množe patnju (npr. “čovjek rađa muku” 5,7)
- Bez argumenata od c26



Ilya Repin. *Job i prijatelji* 1869. Ulje na platnu.
The Russian Museum, St. Petersburg

- Job 32-37:
- Elihuov *monolog*
 - Dvije pozornice spaja molitva npr. 7,17
 - Što je čovjek da ga toliko *ti cijeniš*, da je srcu *tvojem* tako prirastao
- Upravni govor – hebrejska poezija



Živi Otkupitelj

- Čuveni tekst – Job 19,25–27
- Okvir: v21s.28s
 - Smilujte mi se... (21s)
 - Saznat ćete da ima suda... (28s)
 - = riječi prijateljima (2. lice mn.)
- Uvod – Jobova želja: v23s
 - O kad bi se moje riječi...
 - na vječan spomen uklesale
- Spoznaja u v25:
- “moj Otkupitelj je živ” (v25)
לַחַיִּים *go'el*
- Nada u v26s:
- “gledat ću Boga” (v26),
mojim očima nije stranac (v27)



- *otkupitelj* opisan u Lev 25,25:
- “Ako brat proda očevinu, neka njegov najbliži izbavitelj otkupi” (Lev 25,25)
 - U c19 patnja preobražava i preobražena je ⇔ prije:
- Jobovo oko plače (Job 16,20)
- smrt mu je kraj (c3)

Smiluj nam se (Ps 51)

C F Dm G Am G Em C

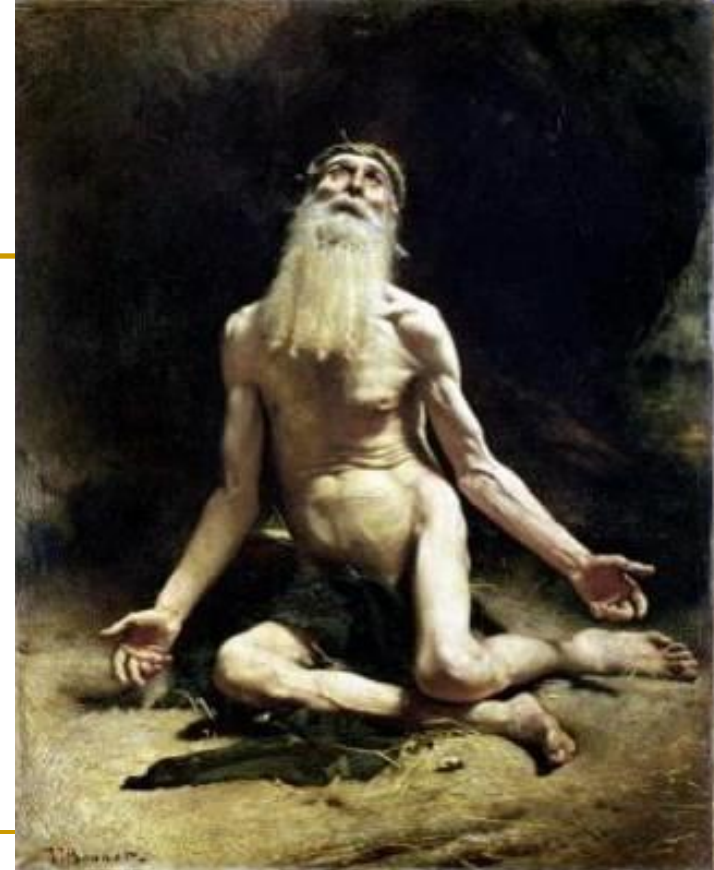
Smi - luj nam se, Go - spo - di - ne, jer smo sa - grije - ši - li.

5 C F Dm G Am G Em C

Smi - luj nam se, Go - spo - di - ne, jer smo sa - grije - ši - li.

Job
u razgovoru
s Bogom

Job 38,1–42,6



Leon Bonnat, Job The Lilith Gallery of
Toronto

Višestruk Božji odgovor

Lord answering Job out of the whirlwind,
BLAKE, William (1805-06), Akvarel,
Morgan Library, New York

■ 1) Prvi odgovor 38,1–42,6

□ Tko govori u 38,1; 40,1; 40,6?

■ “i odgovori יהוה Jobu” (38,1; 40,1; 40,6)

□ Tko govori u 40,3; 42,1?

■ “i odgovori Job” (40,3; 42,1)

□ Kako Job odgovara poslije
39,30; u 40,4; 42,4?

■ Šutnja →

■ → Volja za šutnjom:

“ruku na usta” (40,4)

■ → Poučljivost: “pouči me!” (42,4)



■ 2) Kome i kako Bog govori u 42,7–9?

■ Elifazu

□ negativna procjena

Struktura 38,1–42,6

- 3 Božja govora Jobu i 2 Jobova odgovora:
- יהוה: 38s
- יהוה: 40,1s
- ⇔ Job: 40,3–5
- יהוה: 40,6–41,26
- ⇔ Job: 42,1–6
 - 3x “i odgovori יהוה Jobu” (38,1; 40,1; 40,6)
 - 2x “i odgovori Job” (40,3; 42,1)



Konačan odgovor

- 3) 42,10-17: Epilog
- vanjski preokret (42,10):
- שׁוּב שְׁבוּת *šub šēbut*
“preokrenuti sudbinu”
 - povijesno iskustvo Izraela:
usp. 8x Jr 29,14; 30,3.18;
31,23; 32,44; 33,7.11.26
 - *Koliko dugo Job živi (42,16)?*
- 140 godina (42,16)
 - *U kakvom je stanju Job u 42,6?*
- još uvijek u prahu i pepelu
 - *Na kojoj je “pozornici” Job od 38,1?*
- nebesko vijeće, gornja pozornica



Nov Jobov položaj

- Jobova želja iz npr. 9,16; 31,35
- “O kad bi se na moj zov i odazvao” (9,16)
- “na Svesilnom je da mi odgovori!” (31,35)
 - Tko govori i kako u 7,12; 30,20; 38,4?
- “stražu si nada mnom postavio” – Job (7,12)I. Meštrović, Job
- “k tebi vičem, pred tobom stojim” – Job (30,20)
- “Gdje si bio kad zemlju utemeljih?” – Bog (38,4)
- Tko zamračuje Božju misao? (38,2; 42,3)
 - Bog (38,2), Job (42,3)



Otvoreno sučeljenje

- 1. תרשי'עני *taršî'eni* Job 10,2 ⇔ 40,8
 - “ti me proglašavaš zlikovcem”
- Job Bogu 10,2 ⇔ Bog Jobu 40,8
 - KS: “suditi” (10,2)
⇔ “okriviti” (40,8)
- 2. Bog stavlja patnju u kontekst stvaranja svijeta i smisla ljudske egzistencije
- Kao Job u c3
 - *Što to znači?*
- Bog sluša otpočетка



Gonzalo Carrasco, Job on the Dunghill. Oil on canvas, 1881. Museo Nacional

Poput proroka?

- Kako se Bog objavljuje Iliji u 1 Kr 19,12?
- šapat blagog lahora
 - Kako se Bog 2x obraća Iliji u 19,9.13?
- 2x pitanje
- “Što ćeš ti ovdje?”
 - Želja Ilijina u 19,4?
- “uzmi dušu moju” (4)
- 2x isti odgovor (1 Kr 19,10.14)
- Job 38,1; 40,6
- u oluji
 - 2x Jobu u 38,3; 40,7
- 2x naredba, izazov
- “opaši svoje bokove...!”
 - Jobova želja u 3,11?
- “što ne umrijev...” (3,11)
- Šutnja > volja za šutnjom (40,4s) > poučljivost (42,2)



Jobova utjeha

- Osjećaj u 42,6?
- “Kajem se” (?)
- **אָנא** *niham* ražaliti se – utjeha?
 - Usp. 2,11; 7,13; 16,2; 21,34; 29,25; 42,11:
- prijatelji žele utješiti Joba (2,11)
- nadao se utjehi od ležaja (7,13)
- prijatelji ga ne mogu utješiti (16,2; 21,34)
- bio je drugima utjeha (29,25)
- rodbina naknadno tješi (42,11)
 - Ukupno 7x



Jan Lievens, Job on the Dunghill, 1631

Jobovo oko

- עיני 'ênî “**moje oko (oči)**”
16,20 ⇔ 42,5
 - pred Bogom sa suzama (16,20)
 - Š., KS: “suze moje”
 - sada ga vidi (42,5)
- *Moje oko* + ראה ra'â “**vidjeti**”:
 - Čežnja u 19,27?
- “Njega ću gledati, svojim očima...”
 - Ostvarenje u 42,5?
- “sada te oko moje vidi” (42,5)

